

čl. 20 ods. 1 a 4, čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) a podľa čl. 11 ods. 1 a 4, čl. 36 ods. 1, čl. 37 ods. 3 a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) uznesením Okresného súdu Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 29 Ek 143/2019 z 30. decembra 2019 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“).

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že okresný súd v exekučnom konaní vydal uznesenie (vydané vyšším súdnym úradníkom) sp. zn. 29 Ek 143/2019 z 15. októbra 2019, ktorým návrh sťažovateľa v pozícii oprávneného na vykonanie exekúcie zamietol z dôvodu existencie prekážky právoplatne rozhodnutej veci, pretože z úradnej činnosti zistil, že v predchádzajúcom exekučnom konaní vedenom Okresným súdom Vranov nad Topľou na podklade totožného exekučného titulu (platobný rozkaz Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 9 Cb 1832/96 z 21. októbra 1997, pozn.) bola konštatovaná nevykonateľnosť titulu pre vznesenú námietku premlčania povinného.

3. Sťažovateľ podal proti tomuto uzneseniu vydanému vyšším súdnym úradníkom sťažnosť, v ktorej namietal nesprávnosť skutkového a právneho posúdenia veci, keďže jeho návrh bol posúdený podľa nesprávneho právneho predpisu. Základ nároku spočíva v Hospodárskom zákonníku, a preto ho nemožno posudzovať podľa Obchodného zákonníka. Svoj právny názor podporil poukazom na rozhodnutie okresného súdu v trestnej veci sp. zn. 1 T 197/04 z 24. augusta 2005 vzťahujúceho sa na danú vec.

4. Okresný súd napadnutým uznesením vydaným sudcom sťažnosť sťažovateľa zamietol ako nedôvodnú. V odôvodnení v podstatnom uviedol, že sa stotožnil s posúdením veci vyšším súdnym úradníkom. Pokiaľ ide o sťažnostnú námietku nesprávneho posúdenia premlčania nároku podľa Obchodného zákonníka, k tomu uviedol, že okresný súd v tomto exekučnom konaní neposudzoval premlčanie nároku z exekučného titulu, pretože o tejto otázke už bolo právoplatne rozhodnuté v predchádzajúcom exekučnom konaní sp. zn. 8 Er 93/2005 vedenom Okresným súdom Vranov nad Topľou. Pokiaľ sťažovateľ s tam

uvedeným právnym posúdením nesúhlasil, mal využiť opravné prostriedky proti rozhodnutiu vo veci sp. zn. 8 Er 93/2005. Exekučný súd v tejto veci (v konaní o novom návrhu oprávneného, pozn.) je povinný rešpektovať skoršie právoplatné rozhodnutie a nemôže prehodnocovať opätovne otázku premlčania nároku, ktorá už bola právoplatne vyriešená. Skoršie rozhodnutie meritórne posúdilo judikovanú pohľadávku z hľadiska vykonateľnosti exekučného titulu v dôsledku uplatnenia námietky premlčania, a preto nemožno začať novú exekúciu medzi tými istými účastníkmi na základe totožného exekučného titulu.

5. Sťažovateľ v sťažnosti obsírne popisuje celý priebeh uplatnenia a judikovania jeho pohľadávky s mnohými tvrdenými pochybeniami konajúcich súdov, ktoré boli v priebehu konania naprávané využitím opravných prostriedkov. Vyjadruje podozrenie zo zneužívania moci a navrhuje ústavnému súdu, aby preskúmal a zvážil vec porušenia práv sťažovateľa v komplexe nachádzacieho skráteného konania, „prehodnotenia“ procesu Krajským súdom v Košiciach na základe žaloby o zrušenie exekučného titulu s odstupom viac ako 10 rokov od vydania platobného rozkazu, výkonu rozhodnutia v predchádzajúcich exekučných konaniach, ako aj vo vzťahu k napadnutému uzneseniu okresného súdu v tejto exekučnej veci. Vo vzťahu k napadnutému uzneseniu argumentuje najmä tým, že jeho vec je nesprávne právne posudzovaná podľa Obchodného zákonníka, pretože jeho nárok má základ v hospodárskom styku ešte za účinnosti Hospodárskeho zákonníka. V tomto exekučnom konaní si uplatňoval nárok na príslušenstvo pohľadávky judikovanej exekučným titulom, ktoré však vzniká priebežne a takto priebežne nastáva aj jeho premlčanie. Preto nemôže prekážka *res iudicata* dopadať na teraz uplatnené príslušenstvo pohľadávky, ktoré v čase skoršieho rozhodovania ešte ani nevzniklo, ani sa naň nemohla v predchádzajúcom konaní uplatnená námietka premlčania vzťahovať. Inými slovami, uplatňuje úroky z omeškania za iné obdobie ako v predchádzajúcom exekučnom konaní s tým, že táto pohľadávka priebežne vznikala a začala plynúť premlčacia doba po predchádzajúcom rozhodovaní exekučného súdu.

6. Na základe uvedenej sťažnostnej argumentácie sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie o nej rozhodol nálezom, ktorým vysloví, že došlo k porušeniu základných práv sťažovateľa podľa čl. 20 ods. 1 a 4, čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3,

čl. 48 ods. 2 ústavy, práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu a podľa čl. 11 ods. 1 a 4, čl. 36 ods. 1, čl. 37 ods. 3 a čl. 38 ods. 2 listiny napadnutým uznesením okresného súdu sp. zn. 29 Ek 143/2019 z 30. decembra 2019 a toto uznesenie zruší.

II.

Relevantná právna úprava a judikatúra

7. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

8. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

9. Podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

10. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

11. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takúto možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05). Za iné dôvody zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti treba nesporne považovať aj konkrétne okolnosti prípadu, predovšetkým intenzitu pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní dotknutého orgánu verejnej moci a ich ústavnoprávny rozmer vrátane miery, ktorou sťažovateľ priamo alebo nepriamo k pochybeniam či nedostatkom vytýkaným z jeho strany dotknutému orgánu verejnej moci svojím konaním prispel, a ich únosnosť z hľadiska požiadaviek na ochranu práva, ktorého porušenie sa namieta (IV. ÚS 62/08).

III.

Predbežné prerokovanie

12. Prípady, v ktorých nesprávna aplikácia jednoduchého práva všeobecným súdom má za následok porušenie základných práv a slobôd, sú tie, v ktorých je táto aplikácia spätá s konkurenciou jednotlivých noriem tohto práva, prípadne s konkurenciou rôznych interpretačných alternatív, v ktorých sa odráža kolízia ústavných princípov, ako aj prípady svojoľnej aplikácie jednoduchého práva. Pojem svojoľne možno interpretovať ako prípady, keď všeobecný súd urobí záver v inom, než zákonom ustanovenom a v právnom myslení konsenzuálne akceptovanom význame, či bez bližších nerozpoznateľných kritérií (m. m. I. ÚS 533/2016). O svojoľli (arbitrárnosti) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (III. ÚS 264/05, Zbierka nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky, č. 100/2005).

13. Sťažovateľ argumentuje tým, že neodstrániteľná podmienka konania skôr právoplatne rozhodnutej veci nedopadá na pohľadávku ním uplatňovanú v tomto napadnutom exekučnom konaní, pretože ide o uplatnenie úrokov z omeškania vzniknutých síce na podklade totožného exekučného titulu, ale až po právoplatnosti skoršieho rozhodnutia exekučného súdu, vo vzťahu ku ktorým premlčanie nemohlo byť posudzované v skoršom rozhodnutí. Za rozhodujúci moment považuje nesprávne posúdenie podľa právneho predpisu, ktorý na vec nedopadá, pretože sa ním uplatnená pohľadávka neriadi.

14. Ústavný súd v nadväznosti na túto námietku však musí upriamiť pozornosť na všeobecné teoretické východiská záväzkového práva. Pri posudzovaní tejto veci nemožno opomenúť povahu inštitútu úrokov z omeškania, ktoré tvoria príslušenstvo základného nároku na plnenie, najmä jeho akcesorickú povahu. Práve akcesorická povaha úrokov z omeškania spôsobuje nevyhnutnosť sledovania právneho osudu základnej pohľadávky. To znamená, že ak bolo riadne a včas namietané premlčanie judikovaného základného záväzku, stáva sa súdnou cestou nevyhnutiteľnou naturálnou obligáciou. Takúto právnu kvalitu má potom aj jej príslušenstvo vrátane úrokov z omeškania, a to bez ohľadu na to, či vznikli pred nastúpením účinkov vznesenej námietky premlčania primárneho záväzku alebo po ňom. Sťažovateľom uplatňovaná pohľadávka na úroky z omeškania za ďalšie obdobie v tomto exekučnom konaní už vznikla len v podobe naturálnej obligácie, vo vzťahu ku ktorej exekučný súd nemôže poveriť exekútora vykonaním exekúcie, keďže nárokovateľnosť súdnou cestou netvorí atribút tejto obligácie. Ústavný súd je teda presvedčený o vecnej správnosti napadnutého uznesenia okresného súdu, aj keď vzhliadol istú strohosť jeho odôvodnenia, ktoré mohlo a malo poskytnúť sťažovateľovi úplnejšie a presvedčivejšie dôvody. Uvedený nedostatok však podľa názoru ústavného súdu nedosahuje ústavne relevantnú intenzitu tak, aby mohol viesť k vysloveniu porušenia označených práv sťažovateľa, a to najmä s poukazom na skutočnosť, že ani doplnenie dôvodov by nemohlo viesť k právne priaznivejšej situácii pre sťažovateľa.

15. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd zastáva názor, že medzi napadnutým uznesením okresného súdu a namietaným porušením označených práv sťažovateľa neexistuje taká príčinná súvislosť, ktorá by signalizovala možnosť po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie vysloviť ich porušenie. S prihliadnutím na ústavne

akceptovateľné dôvody napadnutého uznesenia ústavný súd sťažnosť odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

16. Nad rámec uvedeného ústavný súd v reakcii na žiadosť sťažovateľa o preskúmanie celého komplexu konaní týkajúcich sa jeho vecí musí s poľutovaním konštatovať, že prieskum ústavného súdu je limitovaný rámcom napadnutého exekučného konania, pretože vo vzťahu k skôr právoplatne skončeným konaniam už lehoty na podanie ústavnej sťažnosti uplynuli a nie je prípustné cez nadväzujúce exekučné konanie „prinavrátiť“ lehotu na podanie ústavnej sťažnosti vo vzťahu k pochybeniam a prípadným porušeniam práv v iných predchádzajúcich či súvisiacich konaniach.

17. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku stratilo opodstatnenie zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa, keďže rozhodovanie o nich je viazané na vyslovenie porušenia práva alebo slobody (čl. 127 ods. 2 prvá veta ústavy).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. decembra 2020

Luboš Szigeti
predseda senátu